

Z vedeckého života

Správa z medzinárodnej vedeckej konferencie Umelá inteligencia z pohľadu práva a etiky: súčasné problémy, perspektívy a výzvy (Košice 11. 11. 2021)

Za posledné roky sme si, žiaľ, museli zvyknúť na zákaz konania podujatí v interiéri s vyšším počtom účastníkov. Tento zákaz sa, pochopiteľne, dotkol aj odborných či vedeckých konferencií, následkom čoho sa buď nekonali vôbec, alebo sa drvivá väčšina z nich presunula z reality do virtuálnych miestností niektorej online meetingovej služby. O to väčšia bola radosť riešiteľského kolektívu grantového projektu VEGA č. 1/0643/20 s názvom Umelá inteligencia z pohľadu práva a etiky na Právnickej fakulte UPJŠ v Košiciach, keď sa dozvedel, že vtedy platné protipandemické opatrenia umožňovali 11. novembra 2021 v hybridnej forme (prezenčne aj online) uskutočniť vedeckú konferenciu zameranú na tému grantového projektu. Konferencia niesla názov Umelá inteligencia z pohľadu práva a etiky: súčasné problémy, perspektívy a výzvy.

Na slovenských právnických projektových konferenciách sa zúčastňujú prevažne domáci odborníci, respektíve vďaka blízkosti jazyka a kultúry nezriedka aj českí. Usporiadateľov preto potešilo, že konferenčná téma oslovila aj kolegov z rôznych kútov sveta, a to z Rumunska, Luxemburska, Ruska či ďalekej Austrálie. Predovšetkým táto účastnícka internacionalita vyzvala a napokon aj priviedla usporiadateľov k rozhodnutiu, že moderovanie konferencie a samotné výstupy účastníkov prebehnú výlučne v anglickom jazyku.

Konferencia sa konala na pôde Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach, a to v nanovo zrekonštruovanej hlavnej fakultnej posluchárni na Kováčskej ulici 26. Práve vďaka špičkovej technickej výbave, ktorú so sebou rekonštrukcia priniesla, bolo vôbec možné viesť konferenciu hybridne, teda súčasne prezenčne a vo veľmi dobrej kvalite aj online. To uvítali obzvlášť

zahraniční hostia, pre ktorých bolo prípadné súčasné cestovanie spojené s mimoriadnymi ťažkosťami.

Konferenciu otvorila prodekanka usporiadateľskej fakulty JUDr. Ľudmila Elbert, PhD., po ktorej s úvitacím prejavom vystúpil dekan fakulty doc. JUDr. Miroslav Štrkolec, PhD., a napokon s úvodným slovom prof. JUDr. Ján Klučka, CSc. (Právnická fakulta UPJŠ). Ako hlavný rečník (*keynote speaker*) sa následne ujal slova špeciálny hosť a renomovaný odborník okrem iného aj na otázky technológie v práve doc. Mgr. Martin Husovec, PhD. (London School of Economics), ktorý odprezentoval podnetné myšlienky k zvyšujúcemu sa využívaniu umelej inteligencie vo verejnej správe a súvisiacim problémom z hľadiska princípu právneho štátu.

Vzápätí sa pristúpilo k prezentáciám jednotlivých účastníkov. Výstupy boli rozdelené do štyroch sekcií podľa tematického zamerania, pričom na záver každej sekcie bol vyhradený priestor na diskusiu.

Prvá sekcia sa vyznačovala právno-filozofickými a právno-etickými príspevkami. Prof. JUDr. Ján Klučka, CSc., predniesol úvahy o vplyve umelej inteligencie na medzinárodné právo a o možnostiach jej využitia v danom odvetví. Výsledky svojho výskumu následne odprezentovala Mgr. Renáta Kišoňová, PhD. (Právnická fakulta Univerzity Komenského), a to na tému (non)subjektivity umelej inteligencie. Ako posledná v sekcii vystúpila hostka z Rumunska, Ruxandra Banica Lapadat (Bucharest University of Economic Studies), ktorá sa venovala etickým výzvam spojeným s umelou inteligenciou v práve.

Spoločným menovateľom príspevkov v druhej sekcii bolo skúmanie umelej intelligen-

cie z pohľadu súdov, resp. súdneho konania. Sekciu otvorila Mgr. Silvia Brňalová (Právnická fakulta Paneurópskej vysokej školy v Bratislave), a to úvahami o otázke, či by robot mohol byť sudcom. Ako ďalší svoj výskum na tému využívania umelej inteligencie v trestnom procese predniesol Théo Antunes (University of Luxemburg). Záverom k tejto sekcii sa ujala slova ďalšia zahraničná účastníčka, Helen Stamp (University of Western Australia), ktorá zdôraznila potrebu, aby sa trestná zodpovednosť za smrtiace autonómne zbrane vyvodzovala už z nedbanlivosti.

V poradí tretiu sekciu konferencie tvorili výstupy, ktoré umelú inteligenciu skúmali prizmou základných práv a slobôd a práva duševného vlastníctva. O vplyve umelej inteligencie na základné práva a slobody na úvod hovoril JUDr. Radoslav Benko, PhD., LL.M. (Právnická fakulta UPJŠ). Po ňom vystúpila prof. Yulia Kharitonova (Lomonosova Univerzita v Moskve) na tému technologickej konvergenencie a budúcnosti práva duševného vlastníctva. Výsledky svojho bádania následne odpredzentovali Mgr. Renáta Romanová (Právnická fakulta UPJŠ) k téme vplyvu umelej inteligencie na právo duševného vlastníctva, a Mgr. Lukáš Macko (Právnická fakulta UPJŠ) k výzvam umelej inteligencie pre autorské právo novej doby.

Posledná štvrtá sekcia obsahovala výlučne príspevky zástupcov hostujúcej fakulty, keďže usporiadatelia časovo uprednostnili zahraničných účastníkov, a to aj s ohľadom na rôzne časové posuny v ich domovských krajinách. Na úvod vystúpil Mgr. Juraj Panigaj, ktorý sa sústredil na autonómne zbrane vo svetle princí-

pov rozlíšenia a proporcionality v medzinárodnom humanitárnom práve. JUDr. Ľudmila Elbert, PhD., sa vzápätí usilovala rozlúsknuť, či drony v medzinárodných ozbrojených konfliktoch sú anjelmi vykúpenia alebo anjelmi smrti, alebo aj jedným, aj druhým. Ako ďalší vystúpil autor tejto správy, ktorý preskúmal vybrané súkromnoprávne otázky o zodpovednosti za vady a za škodu pri využívaní umelej inteligencie. Podobným smerom sa uberala aj ďalšia účastníčka v poradí, Mgr. Ľubica Gregová Širicová, PhD. Upriamila však pozornosť na špecifickú problematiku zodpovednosti za škodu spôsobenú autonómnymi vozidlami. Posledná v tejto sekcii sa ujala slova Mgr. Lucia Bakošová, PhD., upriamila sa na súčasnú medzinárodnoprávnu reguláciu umelej inteligencie v zdravotníckej a ošetrovateľskej starostlivosti.

Po vyčerpaní programu konferencie pristúpil k jej zhodnoteniu prof. JUDr. Ján Klučka, CSc. Za jeden z najdôležitejších poznatkov z konferencie označil právnú interdisciplinaritu umelej inteligencie, ktorú preukázali (dozaista však nevyčerpali) príspevky z celej škály právnych odvetví. Potvrdilo sa, že tento fenomén modernej doby vyvoláva veľké množstvo právnych otáznikov a je preto viac než vhodným predmetom vedeckého výskumu z pohľadu práva. Je viac než pravdepodobné, že ešte intenzívnejším etablovaním sa umelej inteligencie v každodennom živote bude potreba jej bádania len a len rásť.

Príspevky z konferencie sa uverejnia v zborníku rovnakého názvu ako konferencia začiatkom roka 2022.

Ľuboslav S i s á k*

* JUDr. Ľuboslav Sisák, doktorand, Právnická fakulta UPJŠ Košice, Ústav medzinárodného práva a európskeho práva.